JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja 2012. január 19.[1]

C-615/10. sz. ügy

Insinööritoimisto InsTiimi Oy

(A Korkein hallinto-oikeus [Finnország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések — A 2004/18/EK irányelv 10. cikke — EK 296. cikk — Valamely tagállam alapvető biztonsági érdekeinek védelme — Hadianyaggal való kereskedelem — Olyan áruk, amelyeket az ajánlatkérő kifejezetten katonai célra szerez be, amelyek azonban messzemenően hasonlóan hasznosíthatóak civil területen — Elektromágneses mérésekre szolgáló forgóasztalos berendezés”

I – Bevezetés

1. Azok a feltételek, amelyek fennállása esetén a tagállamok a honvédelmükkel és a fegyveres erőikkel összefüggésben eltérhetnek az uniós jogi előírásoktól, újból és újból jogvitákra adnak okot.[2]

2. A jelen ügyben a Bíróságot annak tisztázására kérik, hogy valamely tagállam fegyveres erői milyen feltételek mellett ítélhetnek oda katonai célú felhasználásra szánt áruk beszerzésére irányuló közbeszerzési szerződéseket az európai közbeszerzési jog előírásainak a megkerülésével.

3. A finn védelmi erők 2008-ban egy elektromágneses mérésekre szolgáló forgóasztalos berendezés[3] szállítására vonatkozó szerződést ítéltek oda, amelyet az „elektronikus hadviselés” keretében katonai bevetések szimulációjára és gyakorlatára szántak. Ennek során a 2004/18/EK irányelvben[4] előírt közbeszerzési eljárásokat nem teljes mértékben követték.

4. Egy finn bíróság most azt a kérdést veti fel, hogy miként kell értelmezni a honvédelem területén odaítélendő közbeszerzési szerződésekre vonatkozó azon eltérést, amely a 2004/18 irányelvnek az EK 296. cikkel (jelenleg EUMSZ 346. cikk) összefüggésben értelmezett 10. cikkéből ered. Az

1 — Eredeti nyelv: német.

2 — Lásd például a nőknek a tagállamok fegyveres erőinél történő foglalkoztatáshoz való hozzáféréséhez (a C-273/97. sz. Sirdar-ügyben 1999. október 26-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-7403. o.] és a C-285/98. sz. Kreil-ügyben 2000. január 11-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-69. o.]), a férfiak hadkötelezettségéhez (a C-186/01. sz. Dory-ügyben 2003. március 11-én hozott ítélet [EBHT 2003, I-2479. o.]), a fegyverek forgalmiadó-köteles voltához (a C-414/97. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 1999. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-5585. o.]) és a katonai felszerelések vámjogi kezeléséhez (a C-284/05. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben 2009. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-11705. o.]; a C-294/05. sz., Bizottság kontra Svédország ügyben 2009. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-11777. o.]; a C-372/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2009. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-11801. o.]; a C-387/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2009. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-11831. o.]; a C-409/05. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2009. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-11859. o.]; a C-461/05. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 2009. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-11887. o.]; a C-239/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2009. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2009. I-11913. o.] és a C-38/06. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2010. március 4-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-1569. o.]) kapcsolódó ítélkezési gyakorlatot.

3 — Angolul: „tiltable turntable”.

4 — Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.).

Agusta-ügyben hozott ítéletéből[5] kiindulva a Bíróságnak a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolásakor különösen azt kell tisztáznia, hogy „kifejezetten katonai célra szántnak" lehet-e tekinteni azokat a termékeket, amelyek a katonai célra történő felhasználhatóságuk mellett messzemenően hasonlóan hasznosíthatóak civil területen.

5. Az Agusta-ügyben érintett helikopterek esetétől eltérően a jelen ügyben vitatott forgóasztalos berendezést az ajánlatkérő ugyan tisztán katonai célra kívánta beszerezni, így az nem tekinthető szoros értelemben véve „kettős felhasználású tárgynak". Ugyanakkor az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban tett megállapítások alapján mindenképpen megfontolandó, hogy magánszervezetek és vállalkozások is használnak ilyen forgóasztalos berendezést.

II – A jogi háttér

A – *Az uniós jog*

6. A jelen ügy uniós jogi kereteit a 2004/18 irányelvnek az EK 296. cikkel összefüggésben értelmezett 10. cikke határozza meg.

7. A 2004/18 irányelv 10. cikkének eredeti változata[6] a „Közbeszerzés a védelem terén" cím alatt a következőképpen tisztázza a közbeszerzésre vonatkozó előírások alkalmazási körét:

„Ezt az irányelvet a védelem terén működő ajánlatkérő szervek által odaítélt közbeszerzési szerződésekre a Szerződés 296. cikkére is figyelemmel kell alkalmazni."

8. Az EK 296. cikknek (korábbi EGK 223. cikk) a Lisszaboni Szerződés hatálybalépéséből[7] következő, az EUMSZ 346. cikkel történt felváltásáig a következő volt a szövege:

„(1) E szerződés rendelkezései nem zárják ki a következő szabályok alkalmazását:

[…]b)

a tagállamok megtehetik az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszerek és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket; ezek az intézkedések nem befolyásolhatják hátrányosan a közös piacon belüli versenyfeltételeket a nem kifejezetten katonai célokra szánt termékek tekintetében.

(2) A Tanács az általa 1958. április 15-én megállapított, az (1) bekezdés b) pontjának hatálya alá tartozó termékekre vonatkozó listát a Bizottság javaslata alapján egyhangú határozattal megváltoztathatja."

9. Az EK 296. cikk (2) bekezdésében említett listát (a továbbiakban: 1958-as lista) tartalmazó 1958. április 15-i 255/58 tanácsi határozat kivonatosan a következőképpen szól:[8]

5 — A C-337/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2008. április 8-án hozott ítélet (EBHT 2008., I-2173. o., a továbbiakban: Agusta-ügy) 47. pontja.

6 — A 2004/18 irányelv 10. cikkének szövegét a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról szóló, 2009. július 13-i 2009/81/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 216., 76. o.) módosította. Ez az új szöveg azonban csak 2009. augusztus 21-én lépett hatályba, és 2011. augusztus 21-ig kellett a tagállamoknak átültetniük azt (lásd a 2009/81 irányelv 72. cikkének (1) bekezdését és 74. cikkét), így az a jelen ügyre még nem alkalmazható.

7 — A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jén lépett hatályba.

8 — Ezt a határozatot nem tették közzé az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*, ugyanakkor kivonatosan megtalálható az Európai Unió Tanácsának 2008. november 26-i 14538/4/08. sz. dokumentumában, amely a Tanács honlapján a http://register.consilium.europa.eu cím alatt érhető el (utolsó megtekintés: 2011. december 12-én). Ezenkívül az említett lista tartalma megtalálható a Bizottság által egy parlamenti kérdésre adott válaszban (Bart Staes E-1324/01. számú írásbeli kérdésére adott 2001. szeptember 27-i válasz, HL C 364. E., 85. o.).

„A Szerződés 223. cikke (1) bekezdésének b) pontja az alábbi hadianyagokra alkalmazandó, ideértve a nukleáris fegyvereket is:

[…]

5. Katonai tűzvezető berendezések:

a) infravörös vagy más éjszakai irányítási berendezésekbe épített tűzvezető számítógépek és irányítási rendszerek;

b) távmérő berendezések, helyzetjelzők, magasságmérők;

c) giroszkópos, optikai és akusztikai elektronikus nyomon követő részegységek;

d) bombairányzékok, fegyverirányzékok és periszkópok az e listán szereplő berendezésekhez.

[…]

11. Katonai elektronikus berendezések.

[…]

14. Az ezen listában felsorolt anyagok különleges részei vagy elemei, amennyiben azok katonai jellegűek.

15. A kifejezetten az ezen listában felsorolt, kizárólagosan katonai célú fegyverek, lőszerek és eszközök tanulmányozására, gyártására, tesztelésére és irányítására szolgáló gépek, berendezések és elemek.”

10. Kiegészítésként utalni kell a 2009/81 irányelv (10) preambulumbekezdésére: „Ezen irányelv alkalmazásában katonai felszerelések különösen a fegyverek, lőszerek és hadianyagok a Tanács 1958. április 15-i 255/58 határozatában […] található jegyzékében felsorolt terméktípusok, és a tagállamok kizárólag ezen irányelv átültetése során korlátozhatják magukat erre a jegyzékre. Ez a jegyzék kizárólag olyan felszereléseket tartalmaz, amelyeket kifejezetten katonai célokra terveztek, fejlesztettek ki és gyártottak. A jegyzék azonban általános, és tágan kell értelmezni a technológiai fejlődés, valamint a folyamatosan változó beszerzési politikák és katonai szükségeltek fényében, amelyek újfajta felszerelések kifejlesztéséhez vezetnek, például az Európai Unió katonai felszereléseket tartalmazó közös listája alapján. Ezen irányelv alkalmazásában a «katonai felszerelések» kifejezésnek magában kell foglalnia az olyan termékeket is, amelyeket bár eredetileg civil használatra fejlesztettek ki, később átalakítják katonai célokra, és fegyverekként, lőszerekként és háborús eszközökként használnak.”

B – *A nemzeti jog*

11. Finnországban a 2004/18 irányelvet a közbeszerzési szerződések odaítéléséről szóló 348/2007 törvény[9] (a továbbiakban: közbeszerzési törvény) ültette át, amelynek alkalmazási körét a 7. § (1) bekezdése a következőképpen határozza meg:

„Ez a törvény nem vonatkozik azokra a szerződésekre,

1) amelyek titoktartási kötelezettség alá esnek, vagy amelyek teljesítése különleges, törvényben előírt biztonsági intézkedéseket követel meg, vagy ha az állam lényeges biztonsági érdekei ezt megkívánják;

9 — Julkisista hankinnoista annettu laki.

2) amelyek tárgya alapvetően katonai célra alkalmas.”

12. Ezen túlmenően a finn védelmi minisztérium 2008. május 28-án kiadott közigazgatási rendelkezése szerint a védelmi beszerzésekre vonatkozó szerződések odaítélésekor további intézkedésig figyelemmel kell lenni többek között a védelmi minisztérium 1995. március 17-i 76. számú utasítására.

13. Az említett 76. számú utasítás 1. §-a meghatározza, hogy mit kell olyan alapvetően katonai célra szánt terméknek vagy szolgáltatásnak tekinteni, amelyre a közbeszerzési törvény nem vonatkozik. Az utasítás mellékletének M. pontjával összefüggésben értelmezett 1. §-ából kitűnően ilyenek különösen a „katonai tevékenységre és kiképzésre vagy katonai bevetések szimulációs gyakorlatára szánt speciális felszerelések és a kifejezetten erre kifejlesztett alkatrészek, kiegészítő eszközök és felszerelések”.

III – A tényállás és az alapeljárás

14. A finn védelmi erők műszaki vizsgálóintézete [10] 2008-ban egy elektromágneses mérésekre szolgáló forgóasztalos berendezés beszerzésére irányuló, 1 650 000 euró értékű közbeszerzési eljárást folytatott le. Ebből a célból 2008. február 5-én négy vállalkozást, ezek között az Insinööritoimisto InsTiimi Oy mérnökirodát (a továbbiakban: InsTiimi) hívott fel ajánlattételre.

15. A szerződés odaítélésére „tárgyalásos eljárás” keretében került sor, amely az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglaltak alapján eltér a 2004/18 irányelvben előírt közbeszerzési eljárástól. Az InsTiimi azon az álláspontón van, hogy a közbeszerzési eljárást a 2004/18 irányelv előírásainak megfelelően kellett volna lefolytatni, és ezért a finn bíróságok előtt eljárást kezdeményezett. Az eljárásban félként vesz részt a vezérkar [11] által képviselt finn védelmi erő.

16. Az elsőfokú bíróságként eljáró Markkinaoikeus [12] előtt az InsTiimi által benyújtott jogorvoslat iránti kérelem nem járt sikerrel. A Markkinaoikeus bizonyítottnak látta, hogy a szóban forgó forgóasztalos berendezés alapvetően katonai célra szolgál, és az ajánlatkérő kizárólag katonai célra kívánja használni azt. Ezért a Markkinaoikeus arra a döntésre jutott, hogy a vitatott szerződés a közbeszerzési törvény 7. §-a (1) bekezdésének 2. pontja szerinti kivételre vonatkozó rendelkezés hatálya alá tartozik.

17. Az InsTiimi által benyújtott fellebbezés folytán az ügy jelenleg másodfokon a kérdést előterjesztő bíróság, a Korkein hallinto-oikeus [13] előtt van folyamatban.

18. E bíróság előtt az InsTiimi előadta, hogy a forgóasztal a civil szektorból származó műszaki innováció, és nem katonai felszerelési tárgynak tervezték. A forgóasztal segédeszközként és alapzatként a kutatásban általánosan felhasználható, és mint ilyen magáról a kutatás tárgyáról nem nyújt semmilyen új ismeretet. A vitatott szerződés műszaki megvalósítása teljesen szabadon hozzáférhető anyagokon, összetevőkön és összeszerelésen alapszik, és az ezzel összefüggő tervezés csupán az építőelemek célzott kiválasztását és összeillesztését jelenti a kiírásban szereplő előírások teljesítéséhez.

19. Ezzel szemben a védelmi erők a Korkein hallinto-oikeus előtt azt adták elő, hogy a felhívásban katonai célra alkalmas forgóasztal volt megadva, és azt speciálisan katonai bevetések szimulálására is szánták. A forgóasztal segítségével a légi felderítés elleni katonai csapást szimulálják és gyakorolják meghatározott szögből és célmeghatározással. Az érzékelőt, amely a veszélyt utánozza, csak a veszélynek megfelelő szögbe lehet mozgatni, miközben a célt, például a forgóasztalra helyezendő páncélost, a forgóasztal segítségével a helyes szögbe döntik.

10 — Suomen Puolustusvoimien Teknillinen Tutkimuslaitos.

11 — Pääesikunta.

12 — Gazdasági bíróság.

13 — Legfelsőbb közigazgatási bíróság.

20. A védelmi erők érvelése szerint a forgóasztal lényeges eleme a mérések, szimulációk és az elektronikus hadviselés gyakorlása céljából szabadban felépítendő mérőpályának, így katonai célú fegyverkutatásra tervezik. A forgóasztal esetében a védelmi minisztérium 76. számú utasítása mellékletének M. pontja szerinti termékről van szó.

IV – Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem és a Bíróság előtti eljárás

21. A Korkein hallinto-oikeus 2010. december 13-i közbenső végzésével felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Vonatkozik-e a 2004/18/EK irányelv – az ezen irányelv 10. cikkét, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 346. cikk (1) bekezdésének b) pontját és az 1958. április 15-i tanácsi határozattal jóváhagyott fegyverek, lőszerek és hadianyagok jegyzékét figyelembe véve – az egyébként az irányelv hatálya alá tartozó szerződésre, ha a szerződés tárgyát az ajánlatkérő állítása szerint kifejezetten katonai célra kívánják felhasználni, annak azonban a civil piacon messzemenően hasonló műszaki hasznosítása is létezik?”

22. A Bíróság előtti eljárásban az alapeljárásban mindkét résztvevője – az InsTiimi és a védelmi erők – mellett a finn, a cseh, a portugál kormány és az Európai Bizottság terjesztett elő írásbeli észrevételeket. Az előbbiek a cseh és a portugál kormány kivételével a 2011. december 12-i tárgyaláson is részt vettek.

V – Értékelés

23. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolásának kulcspontja a 2004/18 irányelv 10. cikkében hivatkozott EK 296. cikk (jelenleg EUMSZ 346. cikk) értelmezése.

24. Az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjának első félmondata minden tagállam számára lehetővé teszi, hogy egyoldalúan[14] megtegyék az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszerek és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket. Erre utal vissza a 2004/18 irányelv a saját alkalmazási körének meghatározását célzó 10. cikkében.

25. Amint azt a Bizottság helyesen kiemelte, és a finn kormány elismerte, az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjának első félmondata az egyoldalú nemzeti intézkedések megtételét két feltétel együttes teljesülésétől teszi függővé:

– egyrészt fegyverek, lőszerek és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatosnak kell lenniük,

– másrészt a megteendő intézkedéseknek szükségesnek kell lenniük az érintett tagállam alapvető biztonsági érdekeinek védelméhez.

26. A kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelme a két feltétel közül kifejezetten az elsőre vonatkozik. Egyedül az „alapvetően katonai célra szánt termékek” fogalmával foglalkozik. A második feltétel mindenesetre nem hagyható teljesen figyelmen kívül sem az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságának megítélésekor (lásd a lenti A. alcím alatt), sem az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés érdemi értékelésekor (lásd a lenti B. alcím alatt). Ezért a továbbiakban a szükséges mértékig kitérek erre a második feltételre is, amint azt egyébként az eljárásban résztvevők közül sokan tették, nem utolsósorban a tárgyaláson.

14 — A Bíróság már korán, a 6/64. sz., Costa kontra ENEL ügyben 1964. július 15-én hozott ítéletében (EBHT 1964., 1253, 1270) megállapította, hogy egyoldalú intézkedésekről van szó.

A – *Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról*

27. Az a körülmény, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében csak az EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti első feltétellel – az „alapvetően katonai célra szánt termék” fogalmával – foglalkozik, önmagában véve nem ad alapot az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságának megkérdőjelezésére.

28. Az előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé terjesztett kérdést ugyan hipotetikusnak kellene tekinteni, ha megállapítást nyerne, hogy a szóban forgó ügyben az EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti második konjunktív feltétel amúgy sem teljesülne, tehát ha a 2004/18 irányelv közbeszerzési előírásaitól való eltérést nem igazolnák Finnország alapvető biztonsági érdekei. Azonban a Bíróság előtti eljárásban nem merült fel elegendő támpont ehhez.

29. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz kimerítő információt arról, hogy az ajánlatkérő a szóban forgó esetben a második feltétel értelmében hivatkozott-e Finnország alapvető biztonsági érdekeinek védelmére, vagy sem. A kérdést előterjesztő bíróság csupán arra utal, hogy a védelmi erők nem az Európai Bizottság által javasolt módon [15] pontosították azt, hogy a forgóasztalos berendezés beszerzése milyen alapvető biztonsági érdekeket érint, és hogy miért volt szükséges a 2004/18 irányelv alkalmazásának mellőzése a jelen esetben. A finn kormány és a védelmi erők vezérkara mindazonáltal arra hivatkozik, hogy ezeket a biztonsági érdekeket a nemzeti eljárásban előadták.

30. A kérdést előterjesztő bíróság továbbá azt hangsúlyozza, hogy az InsTiimi keresetét mint elfogadhatatlant el kellene utasítani, ha a közbeszerzési szerződés nem tartozna a 2004/18 irányelv és a 348/2007 törvény hatálya alá. Ennek megítéléséhez elengedhetetlen az első feltétel – az „alapvetően katonai célra szánt termék” fogalmának – tisztázása.

31. Ilyen körülmények között nem állapítható meg, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés *nyilvánvalóan* nem releváns. [16] Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint sokkal inkább a kérdés releváns voltának vélelméből kell kiindulni. [17]

32. Semmilyen kétség nem szól tehát az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolása ellen.

B – *Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés érdemi értékelése*

33. A kérdést előterjesztő bíróság kérdésével lényegében arra szeretne választ kapni, hogy figyelmen kívül hagyhatók-e a 2004/18 irányelv előírásai valamely, a honvédelem területét érintő közbeszerzési szerződés odaítélésekor, ha a szerződés tárgyát ugyan alapvetően katonai célra használnák fel, azonban az messzemenően hasonlóan hasznosítható civil területen.

34. E kérdés hátteréül az szolgál, hogy a jelen ügybeli beszerzés tárgyát képező forgóasztalos berendezés az InsTiimi mindeddig nem vitatott előadása szerint elsősorban nem katonai, hanem túlnyomórészt civil felhasználású.

15 — A kérdést előterjesztő bíróság itt a Bizottság által a Szerződés 296. cikkének a védelmi beszerzések területén történő alkalmazásáról szóló, 2006. december 7-én kiadott közleményre (COM(2006) 779 végleges) hivatkozik (a továbbiakban: bizottsági közlemény).

16 — A kérdés relevánsságának *nyilvánvaló* hiánya mint elfogadhatatlansági ok vonatkozásában lásd többek között a C-308/06. sz., Intertanko és társai ügyben 2008. június 3-án hozott ítélet (EBHT 2008., I-4057. o.) 31. és 32. pontját, a C-45/09. sz. Rosenbladt-ügyben 2010. október 12-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-9391. o.) 32. és 33. pontját, valamint a C-509/09. és C-161/10. sz., eDate Advertising egyesített ügyekben 2011. október 25-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-10269. o.) 32. és 33. pontját.

17 — A C-355/97. sz., Beck és Bergdorf ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-4977. o.) 22. pontja, a 16. lábjegyzetben hivatkozott Rosenbladt-ügyben hozott ítélet 33. pontja és a C-119/09. sz. Société fiduciaire nationale d’expertise comptable ügyben 2011. április 5-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-2551. o.) 21. pontja.

35. Az eljárásban részt vevő felek álláspontjai meglehetősen ellentmondóak. Míg az InsTiimi és a Bizottság úgy vélik, hogy a 2004/18 irányelv előírásait figyelembe kellett volna venni a jelen ügyben, addig a védelmi erők és az eljárásban részt vevő valamennyi kormány abból indul ki, hogy az irányelvtől való eltérést az EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontja igazolta.

36. Főszabály szerint a honvédelem területén is érvényesülnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó uniós jogi előírások. Ez már a vitatott szerződés odaítélésének időpontjában is következett a 2004/18 irányelv 10. cikkéből. A 2011. augusztus 21-e utáni időszakra nézve ezt a 2009/81 irányelv is megerősíti.[18] A közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó uniós jogi előírások alkalmazása erősíti az Unión belül az áruk szabad mozgását, a letelepedés szabadságát és a szolgáltatásnyújtás szabadságát, továbbá hozzájárul a belső piac megvalósításához.[19]

37. Ugyanakkor azonban az uniós jog is elismeri a tagállamoknak az alapvető biztonsági érdekeik védelméhez fűződő jogos érdekét, ami különösen az EK 296. cikkben jut kifejezésre. A 2004/18 irányelvnek a Szerződés e rendelkezésére kifejezetten utaló 10. cikkében manifesztálódik az a feszültség, ami a közbeszerzési szerződések odaítélésekor a belső piac elve és a nemzeti biztonsági érdekek között keletkezhet.

38. A 2004/18 irányelvnek az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjával összefüggésben értelmezett 10. cikkéből az következik, hogy valamely tagállam eltérhet a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó uniós jogi előírásoktól, ha egyrészt fegyverek, lőszerek és hadianyagok kereskedelméről van szó (első feltétel), másrészt pedig a tagállam alapvető biztonsági érdekeinek védelme érdekében szükségesnek mutatkozik a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó uniós jogi előírásoktól való eltérés (második feltétel).

39. Az alapszabadságok és a belső piac elvének a Szerződések rendszerében irányadó alapvető jelentőségére[20] tekintettel ezeket a feltételeket az EK 296. cikkhez kapcsolódó ítélkezési gyakorlattal összhangban megszorítóan kell értelmezni.[21]

1. Első feltétel: Katonai termék

40. Az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjának első félmondata a fegyverekre, lőszerekre és hadianyagokra – röviden *katonai termékekre* – vonatkozik. A Tanács az 1958-as tanácsi jegyzékben határozta meg részletesen azt, hogy tárgyak mely kategóriáit kell érteni ezek alatt.

18 — Lásd különösen a 2004/18 irányelv 10. cikkének a 2009/81 irányelvvel módosított szövegét, a 2009/81 irányelv 2. cikkét és a 2009/81 irányelv (10) preambulumbekezdésének első mondatát.

19 — Lásd a 2004/18 irányelv (2) preambulumbekezdését, ugyanezt vallja a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata a közbeszerzési jog összehangolására vonatkozó különböző irányelvek kapcsán, lásd például a C-380/98. sz. University of Cambridge ügyben 2000. október 3-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-8035. o.) 16. pontját, a C-507/03. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2007. november 13-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-9777. o.) 27. pontját és a C-337/06. sz., Bayerishcer Rundfunk és társai ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet (EBHT 2007., 11173. o.) 38. pontját.

20 — Lásd ehhez mostanáig az EU 2. cikket és az EK 3. cikk (1) bekezdésének c) pontját (jelenleg az EUMSZ 3. cikk (3) bekezdésének első mondata).

21 — Lásd a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-414/97. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 21. pontját; a C-284/05. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben hozott ítélet 46. pontját; a C-294/05. sz., Bizottság kontra Svédország ügyben hozott ítélet 44. pontját; a C-372/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 69. pontját; a C-387/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 46. pontját; a C-409/05. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet 51. pontját; a C-461/05. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet 52. pontját; a C-239/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 47. pontját és a C-38/06. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 63. pontját.

41. Osztom az Európai Unió Törvényszékének (akkoriban Elsőfokú Bíróság) azon álláspontját,[22] miszerint az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjának tárgyi hatályát az EK 296. cikk (2) bekezdése által kifejezetten hivatkozott 1958-as lista kimerítően szabályozza.[23] A Törvényszék helyesen utalt arra, hogy az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjában foglalt kivételre vonatkozó szabályozás nem alkalmazandó olyan tevékenységekre, amelyek az 1958-as listában megnevezett katonai áruktól eltérő árukkal kapcsolatosak.[24]

42. A 2004/18 irányelvben előírt közbeszerzési eljárástól való, az EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontjára alapozott eltérés feltétele tehát mindenekelőtt az, hogy a vitatott forgóasztalos berendezéshez hasonló termék egyáltalán az 1958-as listában felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozzon. A tényállás megállapítására és értékelésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező kérdést előterjesztő bíróságnak kell ezt részleteiben vizsgálnia és értékelnie.

43. Mivel az említett forgóasztalos berendezés a finn védelmi erők előadása szerint elektromágneses méréseket tesz lehetővé, és katonai bevetések olyan szimulációját szolgálja, amelynek során a célmeghatározást gyakorolják, azt fegyverek vizsgálatára és ellenőrzésére kifejlesztett felszerelés alkatrészének lehet tekinteni (lásd az 1958-as listának a 11. és 14. pontjával összefüggésben értelmezett 15. pontját). Ezen túlmenően a forgóasztalos berendezés elméletileg valamely navigációs műszer vagy megfigyelő berendezés részének is minősülhetne (lásd az 1958-as listának a 14. pontjával összefüggésben értelmezett 5. pontja b) és c) alpontját).[25]

44. Mindenesetre pusztán az a körülmény, hogy a forgóasztalos berendezés adott esetben az 1958-as listában foglalt egyik vagy másik kategóriába tartozhat, önmagában még nem igazolja a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó uniós jogi előírásoktól való eltérést. Ugyanis az adott terméknek az 1958-as listában való megemlítése szükséges, de nem elegendő feltétel ahhoz, hogy a 2004/18 irányelvnek az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontja első félmondatával összefüggésben értelmezett 10. cikkére lehessen hivatkozni.

45. Az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontja első félmondata alkalmazásának további feltétele, hogy az adott terméket *kifejezetten katonai célra szánják*.[26] Ugyanez következik fordított következtetéssel e rendelkezés második félmondatából, ahol „nem kifejezetten katonai célokra szánt termékek[ről]” van szó. Az 1958-as lista szintén számos olyan megfogalmazást tartalmaz, amelyekből következően valamely terméket az EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontja értelmében nemcsak fajtája szerint kell a termékek egy meghatározott kategóriájába sorolni, hanem ezen túl annak kifejezetten katonai célokra kell, hogy szánják.[27] Ezt nemrégiben az uniós jogalkotó is megerősítette.[28]

22 — Lásd a Törvényszék T-26/01. sz., Fiocchi munizioni kontra Bizottság ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítéletét (EBHT 2003. II-3951. o.).

23 — Ez persze nem zárja ki azt, hogy a listát időszerűen, az aktuális fejlemények figyelembevételével értelmezzék és alkalmazzák. Amint a 2009/81 irányelv (10) preambulumbekezdéséből kitűnik, egy olyan listáról van szó, amely „általános és tágan kell értelmezni a technológiai fejlődés, valamint a folyamatosan változó beszerzési politikák és katonai szükségletek fényében, amelyek újfajta felszerelések kifejlesztéséhez vezetnek” (hasonlóan rendelkezik a 15. lábjegyzetben hivatkozott bizottsági közlemény harmadik része). Ezáltal a listát nemcsak az 1958-ban ismert katonai termékekre kell alkalmazni, hanem a manapság a tagállamok védelmi erőinél használtakra is, ha a listában meghatározott kategóriákba tartoznak.

24 — Lásd a 22. lábjegyzetben hivatkozott Fiocchi munizioni kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 61. pontját.

25 — Az 1958-as lista 5. pontja szerinti besorolás feltételezi azt, hogy „katonai célra szánt tűzvezető eszközről” van szó. „Tűzvezetési” vonatkozást alapvetően abban lehet találni, hogy a vitatott forgóasztalos berendezést az „elektronikus hadviselésre” tekintettel a „célmeghatározás” szimulációja és gyakorlása során alkalmazzák, és végül „a légi felderítés elleni katonai csapást” kell előkészítenie. Mindenesetre a felek a tárgyaláson nem vetettek fel a tűzvezetéssel kapcsolatos hasonló összefüggést a Bíróság előtt.

26 — Lásd az 5. lábjegyzetben hivatkozott Agusta-ügyben hozott ítélet 47. pontját és a C-157/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2008. október 2-án hozott ítélet (EBHT 2008., I-7313. o.) 26. pontját.

27 — Lásd az 1958-as lista 5. és 11. pontját („katonai”), illetve 14. pontját („amennyiben azok katonai jellegűek”).

28 — „[Az 1958-as] jegyzék kizárólag olyan felszereléseket tartalmaz, amelyeket kifejezetten katonai célokra terveztek, fejlesztettek ki és gyártottak.” (a 2009/81 irányelv (10) preambulumbekezdésének második mondata).

46. Hogy valamely terméket kifejezetten katonai célokra szántak-e, nem lehet egyedül abból levezetni, hogy vevőként valamely tagállam védelmi erői lépnek fel, vagy egyéb hatóság a terméket a védelmi erők számára szerzi meg. Máskülönben akár egy ceruza is katonai terméknek minősülhetne csak azért, mert a katonaság számára szerzik be. Ez ellentétes lenne az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjának megszorító értelmezésére vonatkozó követelménnyel, és indokolatlanul korlátozná a belső piac elvét.

47. Éppígy nem elég az sem, hogy olyan termékről van szó, amely csupán *alkalmas* katonai felhasználásra, és ezáltal a katonai alkalmazása *lehetséges*. Ennek értelmében döntött a Bíróság az Agusta-ügyben úgy, hogy az olasz állam által évek óta előzetes ajánlati felhívás nélkül beszerzett helikopterek nem esnek az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjának hatálya alá, mert azokat civil célokra szánták, és csak esetlegesen szolgáltak katonai célokat.[29]

48. Az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontja alkalmazásának az a feltétele, hogy olyan termékről legyen szó, amelynek valamilyen katonai felhasználásra való puszta alkalmasságán túl *kifejezetten katonai rendeltetése* van mind szubjektív, mind objektív szempontból. Így az adott tárgynak nemcsak az ajánlatkérő által meghatározott konkrét felhasználása tekintetében[30] (*szubjektív* szempont), hanem tervezését és tulajdonságait illetően is[31] (*objektív* szempont) kifejezetten katonai célokra szántnak kell lennie.

49. Egyes termékek esetében ez a kifejezett katonai rendeltetés kézenfekvő lehet. Elég, ha csak az 1958-as listában felsorolt páncéltörő fegyverekre, bombákra és hadihajókra gondolunk.[32] Ezek tisztán katonai célra tervezett tárgyak (objektív rendeltetés), és az ajánlatkérők kizárólag katonai célokra szerzik be ezeket (szubjektív rendeltetés).

50. Más termékek – mint például a szintén az 1958-as listában felsorolt járművek, repülőgépek, robbanóanyagok, lőszer és távolságmérők – esetében ezzel szemben a kifejezett katonai rendeltetésnek konkrétan meg kell mutatkoznia,[33] mert ezeknek a civil területen történő felhasználása is lehetséges.

51. A jelen ügyben is pontosan ez a helyzet.

52. Nem vitás, hogy a vitatott forgóasztalos berendezésnek *szubjektív szempontból* kifejezetten katonai rendeltetése volt: az ajánlatkérő szándéka szerint katonai bevetések szimulációja és a célmeghatározás gyakorlása során használták volna fel a finn védelmi erők. Ebben különbözik tehát a jelen ügy az Agusta-ügytől, ahol a beszerzett áruk kifejezett katonai rendeltetését nem lehetett megállapítani.[34]

53. *Objektív szempontból* ugyanakkor komoly kétség merül fel a forgóasztalos berendezés kifejezetten katonai rendeltetésű termék jellegét illetően. Ugyan a felek a tárgyaláson nem értettek egyet abban, hogy a szóban forgóhoz hasonló forgóasztalos berendezés a védelmi erők általi későbbi, a civil piacon történő értékesítése esetén vevőre találna-e. A kérdést előterjesztő bíróság adatai szerint – kizárólag ezek irányadóak az előzetes döntéshozatali eljárásban[35] – egy ilyen forgóasztalos berendezés

29 — Lásd az 5. lábjegyzetben hivatkozott Agusta-ügyben hozott ítélet 48. és 49. pontját, valamint a 26. lábjegyzetben hivatkozott C-157/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 27. pontját.

30 — Lásd ismét az 5. lábjegyzetben hivatkozott Agusta-ügyben hozott ítélet 48. és 49. pontját, ahol a Bíróság az ajánlatkérő által meghatározott felhasználási célból indul ki.

31 — Lásd e vonatkozásban a 2009/81 irányelv (10) preambulumbekezdését, amely szerint az 1958-as lista „kizárólag olyan felszereléseket tartalmaz, amelyeket kifejezetten katonai célokra *terveztek, fejlesztettek ki és gyártottak*” (kiemelés tőlem), lásd továbbá a 15. lábjegyzetben hivatkozott bizottsági közlemény harmadik részét, ahol olyan felszerelésekről van szó, „amelyek *tisztán katonai természetűek és rendeltetésűek*” (az eredeti szövegben is ki van emelve).

32 — Az 1958-as lista 2. pontjának a) alpontja, 4. pontja és 9. pontjának a) alpontja.

33 — Az 1958-as lista 3. pontja, 5. pontjának a) alpontja, 6. pontja, 8. pontjának b) alpontja és 10. pontja.

34 — Az 5. lábjegyzetben hivatkozott Agusta-ügyben hozott ítélet 48. és 49. pontja.

35 — A C-475/99. sz. Ambulanz Glöckner ügyben 2001. október 25-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-8089. o.) 10. pontja, a C-482/01. és C-493/01. sz., Orfanopoulos és Oliveri egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-5257. o.) 42. pontja és a C-382/08. sz. Neukirchinger-ügyben 2011. január 25-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-139. o.) 41. pontja.

messzemenően hasonlóan hasznosítható műszakilag a civil területen. Az InsTiimi ugyancsak utal arra – ennyiben nem is vitatják az előadását –, hogy a forgóasztalokat civil területen is fel lehet használni, sőt eredetileg civil rendeltetésre tervezték, és csak később tették egyáltalán katonai célokra használhatóvá azokat.

54. Az ilyen tárgyak, amelyeket eredetileg ugyan civil célokra terveztek, később azonban katonai célokra alakítottak át, az uniós jogalkotó szándéka szerint [36] főszabály szerint nem vonhatók ki az uniós jogban a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozóan előírt eljárás alkalmazási köréből. [37]

55. Nem zárható ki biztosan, hogy a jelen esetben beszerzett forgóasztalt katonai felhasználhatósága végett olyan lényeges pontokon változtatták meg, hogy a civil területen használatostól teljesen eltérő termék lett belőle. Ilyen átalakítást eredményezhetne például a forgóasztalnak valamely mérések, szimulációk és az „elektronikus hadviselés" gyakorlása céljából „szabadban felépítendő mérőpályába" történő beépítése.

56. Ha ilyen alapvető megváltoztatásról lenne szó – ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia –, akkor a szóban forgó forgóasztal ezáltal nemcsak szubjektív, hanem objektív szempontból is kifejezett katonai rendeltetést szerzett volna. Ekkor (és csak ekkor) az ajánlatkérő helyesen sorolta volna be azt az EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett katonai terméknek.

57. Ha ezzel szemben az alapeljárásban megerősítést nyerne a kérdést előterjesztő bíróság eddigi feltevése, miszerint a vitatott forgóasztalos berendezés a tervezése és tulajdonságai alapján – akár valamely elektromágneses mérésekre és harci cselekmények szimulációjára szolgáló különleges katonai berendezés részeként – nem tér el lényegesen a civil területen szokásosan felhasznált forgóasztaloktól, akkor objektív szempontból hiányozna a kifejezett katonai rendeltetése, még ha az ajánlatkérő a forgóasztalos berendezést kifejezetten katonai rendeltetésre szánta is és szerezte is be.

58. Utóbbi esetben a tárgybeli forgóasztal beszerzésekor alkalmazni kellett volna az uniós jog által előírt közbeszerzési eljárásokat.

59. Összefoglalva tehát a következőket lehet megállapítani: azt a tárgyat, amelyet az ajánlatkérő állítása szerint kifejezetten katonai célra kívánnak felhasználni, amely azonban objektíve nem tér el lényegesen a civil területen felhasznált hasonló tárgyaktól, nem lehet a 2004/18 irányelv 10. cikkével összefüggésben értelmezett EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozással kivonni az ezen irányelvben előírt közbeszerzési eljárás alól.

2. A második feltétel: az alapvető biztonsági érdekek védelme

60. Még abban az esetben is, ha a jogvita tárgyát képező forgóasztalt katonai terméknek kell besorolni (az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontja alkalmazásának első feltétele), a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell vizsgálnia azt is, hogy a jelen esetben szükségesnek tűnik-e az uniós jog által előírt közbeszerzési eljárástól való eltérés Finnország alapvető biztonsági érdekeinek védelme érdekében (az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontja alkalmazásának második feltétele).

36 — A 2009/81 irányelv (10) preambulumbekezdésének utolsó mondata. Bár ez a kijelentés olyan jogalkotási aktusból származik, amely időbeli hatályát tekintve nem vonatkozik a jelen esetre, nem világos, hogy mi szólna az alapul szolgáló megfontolások figyelembevétele ellen a 2004/18 irányelv alapeljárásban irányadó szövegének értelmezésekor. Az említett (10) preambulumbekezdésben lényegében oly módon tisztázták ugyanis az 1958-as lista jelentését, ahogy azt már addig is értelmezni kellett.

37 — A Bíróság igen hasonló módon fejtette ki, hogy valamely tagállam nem hivatkozhat az EK 296. cikkre azért, hogy vámmentessé tegye valamely mind civil, mind katonai célokra szolgáló készülék importját, „függetlenül attól, hogy ez utóbbi behozatala kizárólag vagy nem kizárólag katonai célra történt" (lásd ehhez a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-294/05. sz., Bizottság kontra Svédország ügyben hozott ítélet 53. pontját és a C-387/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 55. pontját).

61. A Bíróság e vonatkozásban már megállapította, hogy valamely tagállamnak a biztonsági érdekeire történő puszta hivatkozása még nem igazolja az uniós jogtól való eltérést. [38]

62. Valóban széles mérlegelési jogkör [39] áll a tagállamok rendelkezésére az alapvető biztonsági érdekeik meghatározása tekintetében, ez megmutatkozik már az EK 296. cikk (1) bekezdése b) pontjának megfogalmazásában – „általuk szükségesnek tartott" – is. Mégis a nemzeti hatóságoknak kell bizonyítaniuk, hogy a rendelkezésben foglalt feltételek fennállnak. [40]

63. Amint azt a Bizottság helytállóan kifejtette, a jelen ügyben az ajánlatkérőnek kell bizonyítania, hogy Finnország alapvető biztonsági érdekeinek védelme érdekében a 2004/18 irányelvben előírt közbeszerzési eljárástól való eltérés szükségesnek tűnt, [41] és arányos volt. [42]

64. Ennek kapcsán meg kell jegyezni, hogy az adott katonai információk vonatkozásában fennálló esetleges titoktartás szükségessége önmagában még nem zárja ki valamely közbeszerzési eljárás alkalmazását a szerződés odaítélése vonatkozásában. [43] Ugyanis az uniós jog által előírt közbeszerzési eljárás keretei között is meg lehet tenni a szükséges intézkedéseket az érzékeny információk védelme érdekében. [44]

65. Az InsTiimi mindeddig nem vitatott előadása szerint a jelen ügyben az ajánlatkérő egyébként is részletesen beszámolt egy finn napilapban a szerződés tárgyáról és a forgóasztalos berendezés működési módjáról. Ilyen körülmények között kevéssé tűnik valószínűnek, hogy a közbeszerzési eljárásban a finn államnak jogos érdeke fűződött volna a titoktartáshoz.

66. Az uniós jog által előírt közbeszerzési eljárástól való bizonyos eltéréseket mindenesetre igazolhat az, hogy a tagállam nem kíván biztonsági szempontból jelentőséggel bíró információkat minden további nélkül felfedni külföldi vagy külföldiek által ellenőrzött vállalkozások előtt, különösen ha harmadik államból származó vállalkozásokról vagy személyekről van szó. Valamely tagállam jogszerű módon is vigyázhat arra, hogy a katonai beszerzéseit illetően ne váljon függővé harmadik államoktól vagy harmadik országokból származó vállalkozásoktól. Mindkettőre helyesen mutatott rá a cseh kormány.

38 — A 2. lábjegyzetben hivatkozott C-284/05. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben hozott ítélet 47. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-294/05. sz., Bizottság kontra Svédország ügyben hozott ítélet 45. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-372/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 70. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-387/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 47. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-409/05. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet 52. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-461/05. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet 53. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-239/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 48. pontja és a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-38/06. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 64. pontja.

39 — A 22. lábjegyzetben hivatkozott Fiocchi munizioni kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 58. pontja, illetve a 15. lábjegyzetben hivatkozott bizottsági közlemény, amely szerint az EK 296. cikk „kétségkívül széles mérlegelési jogkört" biztosít a tagállamok számára annak eldöntésekor, hogy miként védelmezik alapvető biztonsági érdekeiket (a közlemény negyedik része), és a „tagállamok előjoga az, hogy meghatározzák az alapvető biztonsági érdekeiket" (a közlemény ötödik része).

40 — A 2. lábjegyzetben hivatkozott C-414/97. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 22. és 24. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-294/05. sz., Bizottság kontra Svédország ügyben hozott ítélet 47. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-284/05. sz., Bizottság kontra Finnország ügyben hozott ítélet 49. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-372/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 72. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-387/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 49. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-409/05. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet 54. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-461/05. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet 55. pontja; a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-239/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 50. pontja és a 2. lábjegyzetben hivatkozott C-38/06. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 66. pontja.

41 — Lásd a 15. lábjegyzetben hivatkozott bizottsági közlemény harmadik részét is.

42 — Az 5. lábjegyzetben hivatkozott Agusta-ügyben hozott ítélet, különösen annak 53. pontja és a 26. lábjegyzetben hivatkozott C-157/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 31. pontja, illetve a 15. lábjegyzetben hivatkozott bizottsági közlemény ötödik része, amely szerint ki kell fejteni, hogy az adott esetben az alapvető biztonsági érdekek védelme érdekében miért *szükséges* a közbeszerzési irányelv alkalmazásának mellőzése.

43 — Az 5. lábjegyzetben hivatkozott Agusta-ügyben hozott ítélet, különösen annak 52. pontja, és a 26. lábjegyzetben hivatkozott C-157/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 30. pontja.

44 — Az ajánlatkérők minősített információinak titkosságával kapcsolatban lásd különösen a 2009/81 irányelv 7., 20. és 22. cikkét; az ajánlattevő által közölt információk titkosságával kapcsolatban lásd a 2004/18 irányelv 6. cikkét és a 2009/81 irányelv 6. cikkét, illetve a C-450/06. sz. Varec-ügyben 2008. február 14-én hozott ítéletet (EBHT 2008., I-581. o.).

67. Amennyire megállapítható, az ajánlatkérő ehhez hasonló biztonsági megfontolásairól azonban a jelen ügyben nem volt szó. Végső soron azonban mindezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megítélnie az adott ügy körülményeinek átfogó értékelése alapján.

VI – Végkövetkeztetések

68. A fenti megállapításokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Korkein hallinto-oikeus kérdésére a következő választ adja:

Azt a tárgyat, amelyet az ajánlatkérő állítása szerint kifejezetten katonai célra kívánnak felhasználni, amely azonban objektíve nem tér el lényegesen a civil területen felhasznált hasonló tárgyaktól, nem lehet a 2004/18 irányelv 10. cikkével összefüggésben értelmezett EK 296. cikk (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozással kivonni az ezen irányelvben előírt közbeszerzési eljárás alól.